

Skilsmässa - Kroatien

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?
- 2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?
- 3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller
  - 3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),
  - 3.2 fördelningen av makarnas egendom,
  - 3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,
  - 3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?
- 4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?
- 5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?
- 6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?
- 7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?
- 8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?
- 9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?
- 10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?
- 11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?
- 12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?
- 13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?
- 14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?
- 15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?
- 16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

Förhandsvillkoret för att erhålla ett domstolsbeslut om äktenskapsskillnad är att en behörig person eller behöriga personer (med käranderätt) inleder ett skilsmässoförfarande (civilrättsligt förfarande eller ett förfarande för frivillig rättsvård) vid lämplig domstol, i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 50, 369 och 453 i lagen om familjerättsliga förfaranden (*Obiteljski zakon*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan), nr 103/15, nedan kallad *ObZ 2015*). Om makarna har ett gemensamt minderårigt barn måste en ansökan om äktenskapsskillnad med ömsesidigt samtycke åtföljas av lämpliga bilagor (rapport från det

obligatoriska samrådet och planen för delad vårdnad – artikel 55 samt artikel 456 i ObZ 2015). Liknande bestämmelser finns när makarna har ett gemensamt minderårigt barn och bara en av makarna ansöker om äktenskapsskillnad (rapport från det obligatoriska samrådet och bevis på deltagande i den första familjerådsgivningen – artikel 57 samt artikel 379 i ObZ 2015).

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Förhandsvillkoren för äktenskapsskillnad regleras genom artikel 51 i ObZ 2015. Enligt ovannämnda lagbestämmelser upplöser domstolen ett äktenskap 1) om makarna har kommit överens om att skilja sig, 2) om det har fastställts att rättsförhållandet mellan makarna har förstörts på ett allvarligt och oåterkalleligt sätt eller 3) om ett år har gått sedan äktenskapsförhållandet upphörde.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller

3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),

En rättslig konsekvens av att ett äktenskap upplöses är att makarnas individuella rättigheter och skyldigheter förverkas (artiklarna 30–33 i ObZ 2015). Lagen om familjerättsliga förfaranden innehåller uttryckliga bestämmelser om att var och en av de före detta makarna, när ett äktenskap upplöses (genom annullering eller skilsmässa), får behålla det efternamn som de hade när äktenskapet upplöstes (artikel 48 i ObZ 2015).

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

Det allra vanligaste problemet innan giftorättsgodset upplöses (genom överenskommelse eller rättsligt upphävande – inom frivillig rättsvård) är att skilja rättigheter och föremål som ingår i giftorättsgodset från rättigheter och föremål som utgör makarnas enskilda egendom (särskiljande av tre olika typer av egendom). Sådana problem löses genom att civilrättsliga förfaranden inleds på grundval av tillämpliga bestämmelser i ObZ 2015 (artiklarna 34–39 och artiklarna 43–46 i ObZ 2015), om makarna inte kunnat enas om hur deras ömsesidiga förmögenhetsförhållanden ska delas upp (äktenskapsförord – artikel 40–42 i ObZ 2015), alternativt på grundval av lagen om äganderätt och andra sakrätter, lagen om civilrättsliga skyldigheter, fastighetsregistreringslagen, företagslagen, verkställighetslagen och civilprocesslagen (artiklarna 38, 45 och 346 i ObZ 2015).

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

De rättsliga konsekvenserna av att ett äktenskap upplöses med avseende på underåriga barn omfattar flera viktiga frågor: vilken förälder som barnet kommer att bo hos efter att äktenskapet har upplösts, vilka uppgörelser som görs med den andra föräldern, vilket underhållsbidrag som kommer att betalas till barnet, hur övriga delar av den faktiska vårdnaden kommer att fördelas (företrädande av barnet, vidtagande av rättsliga åtgärder, förvaltning av och förfogande över barnets tillgångar, barnets utbildning och hälsa osv.). Makarna kan komma överens om dessa rättsliga konsekvenser av äktenskapsskillnaden (avtal om delad vårdnad) och därmed välja att genomföra ett enklare och snabbare förfarande för äktenskapsskillnad utanför domstol (artiklarna 52, 54–55, 106, 453–460 i ObZ 2015). Om makarna inte når någon överenskommelse om delad vårdnad där man avtalat om de rättsliga konsekvenserna av äktenskapsskillnaden, utfärdar domstolen automatiskt ett beslut i dessa frågor inom ramen för rättsliga förfaranden som inleds genom en ansökan om äktenskapsskillnad. Föräldrarna kan dock komma överens om de rättsliga konsekvenserna av äktenskapsskillnaden under skilsmässoförfarandet i domstol. I detta fall kommer domstolen att fatta sitt beslut utifrån föräldrarnas överenskommelse, om domstolen anser att överenskommelsen är till barnets bästa (artikel 104/3 samt artikel 420 i ObZ 2015).

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

Enligt lagen om familjerättsliga förfaranden kan en maka begära underhållsbidrag innan skilsmässorättegången slutförts. Om inget underhållsbidrag krävts under skilsmässorättegången kan en före detta maka väcka talan för att begära underhåll inom sex månader från äktenskapets fullständiga upplösning, om villkoren för underhåll uppfylldes när skilsmässorättegången slutfördes och fortfarande uppfylldes när underhållsrättegången slutfördes (artiklarna 295–301 och 423–432 i ObZ 2015). De rättsliga kraven för underhåll är att kändan inte har tillräckliga medel för att försörja sig eller inte kan skaffa fram sådana medel från sina tillgångar och att kändan är arbetsoförmögen eller inte kan få sysselsättning, förutsatt att den maka som ska betala underhållet har tillräckliga medel och tillräcklig förmåga att fullgöra detta åtagande (artikel 295 i ObZ 2015). Underhållsbidraget fastställs för en viss tidsperiod. Enligt artikel 298 i ObZ 2015 kan en maka få underhållsbidrag i högst ett år, beroende på äktenskapets längd och kändans möjlighet att på annat sätt skaffa sig lämplig försörjning inom överskådlig tid. I ObZ 2015 fastställs även villkoren för betalning av underhållsbidrag. Enligt artikel 296 i ObZ 2015 fastställs underhållsbidraget som ett fast belopp som betalas i förskott varje månad. Domstolen kan dock, på en eller båda makars begäran, besluta att underhållsbidraget ska betalas i en klumpsumma, beroende på omständigheterna i ärendet. Enligt artikel 302 i ObZ 2015 kan makarna ingå ett underhållsavtal vid äktenskapsskillnad (artikel 302 och artiklarna 470–473 i ObZ 2015).

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

I kroatisk familjerätt finns ingen exakt motsvarighet till begreppet "hemskillnad". I den nuvarande lagstiftningen finns ett begrepp som är en ungefärlig motsvarighet till "hemskillnad", nämligen "upphörande av äktenskapsförhållande" (*prestanak bračne zajednice*). "Upphörande av äktenskapsförhållande" sker om makarna avslutar alla ömsesidiga relationer som normalt finns i ett samboförhållande, det vill säga om de inte längre vill leva som makar och sammanboende. Upphörande av äktenskapsförhållande har en viss innebörd inom äktenskapsrätten eftersom en av de rättsliga grunderna för ett äktenskaps upphörande, enligt artikel 51 i ObZ 2015, är att ett år har gått sedan äktenskapsförhållandet upphörde. Upphörande av äktenskapsförhållande har också en specifik innebörd vid fastställande av makars egendomsförhållanden, eftersom den egendom som makarna har förvärvat genom arbete under sin tid tillsammans (i motsats till under äktenskapet), eller som härrör från denna egendom, anses vara giftorättsgods enligt artikel 36 i ObZ 2015.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

I kroatisk familjerätt finns ingen exakt motsvarighet till begreppet "hemskillnad". I den nuvarande lagstiftningen finns ett begrepp som är en ungefärlig motsvarighet till "hemskillnad", nämligen "upphörande av äktenskapsförhållande" (*prestanak bračne zajednice*). I lagen om familjerättsliga förfaranden fastställs inga villkor för "upphörande av äktenskapsförhållande", eftersom äktenskap är en juridisk form och innebär samlevnad. Ett äktenskapsförhållande upphör om makarna avslutar alla ömsesidiga relationer som normalt finns i ett samboförhållande, det vill säga om de inte längre vill leva som ett gift par och ha det som ingår i ett sådant förhållande (t.ex. de slutar att kommunicera). Upphörande av äktenskapsförhållande tar sig vanligen uttryck i att en av makarna lämnar det gemensamma hemmet och den andra makan.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

I kroatisk familjerätt finns ingen exakt motsvarighet till begreppet "hemskillnad". I den nuvarande lagstiftningen finns ett begrepp som är en ungefärlig motsvarighet till "hemskillnad", nämligen "upphörande av äktenskapsförhållande" (*prestanak bračne zajednice*). Upphörande av äktenskapsförhållande har en viss innebörd inom äktenskapsrätten eftersom en av de rättsliga grunderna för ett äktenskaps upphörande, enligt artikel 51 i ObZ 2015, är att ett år har gått sedan äktenskapsförhållandet upphörde. Upphörande av äktenskapsförhållande har också en specifik innebörd vid fastställande av makars egendomsförhållanden, eftersom den egendom som makarna har förvärvat genom arbete under sin tid tillsammans (i motsats till under äktenskapet), eller som härrör från denna egendom, anses vara giftorättsgods enligt artikel 36 i ObZ 2015. Logiken bakom denna lagstiftning är att äktenskapsförhållandets varaktighet inte måste sammanfalla exakt med äktenskapets varaktighet, framför allt då äktenskapet slutar i skilsmässa. I regel upphör äktenskapsförhållandet innan skilsmässoförfarandena inleds. Skilsmässoförfaranden kan därför pågå efter att ett äktenskapsförhållande har upphört och gör så vanligen (framför allt om rättsmedel utnyttjas under förfarandena).

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

Annullering av äktenskap (*poništaj braka*) är ett skäl till att ett äktenskap upphävs (artikel 47 i ObZ 2015) och utgör en av tre äktenskapstvister som regleras i det kroatiska rättssystemet (artikel 369 i ObZ 2015). Annullering av äktenskap är en familjerättslig påföljd för ett äktenskap som ingåtts i strid mot bestämmelserna om ett äktenskaps giltighet (artiklarna 25–29 i ObZ 2015) och verkställs i domstolsförfaranden som inleds genom att en talan väcks (artikel 369 i ObZ 2015). Bestämmelserna om annullering av äktenskap tillämpas om ett äktenskap är ogiltigt (artiklarna 29, 49 och 369–378 i ObZ 2015).

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Ett äktenskap som ingåtts i strid mot artiklarna 25–28 i ObZ 2015 (det vill säga om äktenskapet ingåtts av barn, personer som inte hade förmåga att skilja rätt från fel, personer som fråntagits sin rättskapacitet att lämna uppgift om sin egen situation, anhöriga eller personer som har blivit adopterade eller om makan eller maken redan är gift eller lever i en stabil samlevnadsform) är ogiltigt och omfattas av bestämmelserna om annullering av äktenskap (artikel 29 i ObZ 2015).

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

Den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras regleras på samma sätt som när ett äktenskap slutar i äktenskapsskillnad (se svaret på fråga 3).

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

I det kroatiska rättssystemet regleras äktenskapsskillnad genom domstolsförfaranden, och det finns ingen möjlighet till utomrättsliga skilsmässoförfaranden. En av de grundläggande principerna inom familjerätten, vilken är särskilt viktig i skilsmässoförfaranden, är dock principen om att familjeförhållanden ska lösas i samförstånd. Genom denna princip uppmuntrar man till att familjeförhållanden ska göras upp i godo, och vidare betonar man detta är en uppgift för alla organ som ger professionell hjälp till familjerna eller fattar beslut om familjeförhållandena (artikel 9 i ObZ 2015). Enligt familjerätten finns det

följaktligen två typer av utomrättsliga förfaranden, som bland annat syftar till att skilsmäsofrågor ska göras upp i godo: obligatorisk rådgivning (artiklarna 321–330 i ObZ 2015) och familjerådgivning (artiklarna 331–344 i ObZ 2015). Obligatorisk rådgivning tillhandahålls av en expertgrupp från socialministeriet och utgör en form av stöd för familjemedlemmar (t.ex. makar som vill inleda skilsmäsoförfaranden och som har ett gemensamt underårigt barn) för att i samförstånd besluta om familjeförhållanden, särskilt när det gäller skydd för barn i familjeförhållanden. Detta kan till exempel vara att ta fram en plan för delad vårdnad – ett avtal om de rättsliga följderna av en äktenskapsskillnad som måste innehålla utförliga uppgifter om följande: barnets bosättningsort och bosättningsadress, vilken tid barnet kommer att tillbringa hos varje förälder, hur föräldrarna kommer att utbyta information för att få varandras samtycke vid viktiga beslut, hur föräldrarna kommer att utbyta viktig information om barnet, hur stort underhållsbidrag den förälder som barnet inte bor hos ska betala och hur framtida problem ska lösas. Dessutom tillhandahålls rådgivning om vilka de rättsliga följderna blir om ett avtal inte nås och om domstolsförfaranden inleds för att besluta om barnets rättigheter. Familjerådgivning är ett förfarande där parterna ska försöka göra upp familjetvister i godo med hjälp av en eller flera familjerådgivare. Huvudsyftet är att upprätta en plan för delad vårdnad och andra överenskommelser med avseende på barnet, samt alla övriga frågor av materiell och icke-materiell karaktär.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

Makar utan ett gemensamt underårigt barn kan väcka talan vid domstol om någon av makarna inget skilsmäsoansökan eller om båda makarna inget gemensamt sådan (artikel 50 i ObZ 2015). I dessa fall genomförs inte det utomrättsliga förfarandet för obligatorisk rådgivning (ett slags experthjälp för att familjemedlemmar ska kunna besluta om familjeförhållanden i samförstånd, vilken tillhandahålls av en expertgrupp vid socialministeriet) (artiklarna 321 och 322 i ObZ 2015). Makarna inleder då skilsmäsoförfaranden direkt i domstol (rättsliga eller utomrättsliga), vilka är relativt enkla och snabba. Övannämnda gäller i tillämpliga delar för domstolsförfaranden för annullering av äktenskap när makarna inte har något gemensamt underårigt barn.

Makar med ett gemensamt underårigt barn kan inleda domstolsförfaranden genom att den ena maken väcker en talan eller båda makarna ansöker om äktenskapsskillnad med ömsesidigt samtycke (artikel 50 i ObZ 2015). Innan skilsmäsoförfaranden inleds (genom att en talan väcks eller en skilsmäsoansökan inges med ömsesidigt samtycke) i fall där det finns ett gemensamt underårigt barn, måste makarna delta i det utomrättsliga förfarandet med obligatorisk rådgivning (ett slags experthjälp för att familjemedlemmar ska kunna besluta om familjeförhållanden i samförstånd, vilken tillhandahålls av en expertgrupp vid socialministeriet) (artiklarna 321 och 322 i ObZ 2015). Syftet med förfarandet är att makarna ska få professionell hjälp med att bland annat nå ett avtal om delad vårdnad – ett avtal om de rättsliga följderna av en skilsmässa som måste innehålla utförliga uppgifter om följande: barnets bosättningsort och bosättningsadress, vilken tid barnet kommer att tillbringa hos varje förälder, hur föräldrarna kommer att utbyta information för att få varandras samtycke vid viktiga beslut, hur föräldrarna kommer att utbyta viktig information om barnet, hur stort underhållsbidrag den förälder som barnet inte bor hos ska betala och hur framtida problem ska lösas). Föräldrarna kan nå överenskommelsen om delad vårdnad under den obligatoriska rådgivningen, men de kan också göra detta på egen hand eller under familjerådgivningen (ett utomrättsligt förfarande där parterna ska försöka göra upp familjetvister i godo med hjälp av en eller flera familjerådgivare) (artikel 331 i ObZ 2015). Om makarna når en överenskommelse om delad vårdnad kan de inleda ett enklare och snabbare utomrättsligt skilsmäsoförfarande genom att inge en ansökan (artiklarna 52, 54–55, 106, 453–460 i ObZ 2015). Makar med ett gemensamt underårigt barn måste inge en rapport från den obligatoriska rådgivning som avses i artikel 324 i ObZ 2015 tillsammans med sin skilsmäsoansökan med ömsesidigt samtycke, i enlighet med artikel 106 i ObZ 2015 (artikel 456 i ObZ 2015).

Om makarna inte når någon överenskommelse om delad vårdnad där man avtalat om de rättsliga följderna av äktenskapsskillnaden, utfärdar domstolen ett beslut i dessa frågor *ex officio* inom ramen för ett rättsligt förfarande som inleds genom en ansökan om äktenskapsskillnad (artiklarna 53–54, 56–57 och 413 i ObZ 2015). Om makarna har ett gemensamt underårigt barn måste de bifoga en rapport från den obligatoriska rådgivningen enligt artikel 324 i ObZ 2015 till sin ansökan om äktenskapsskillnad, samt ett bevis på att de har deltagit i den första familjerådgivningen (artikel 379 i ObZ 2015).

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

I Kroatien regleras rättshjälp och möjligheten till betalningsbefrielse för domstolskostnader och domstolsavgifter genom lagen om gratis rättshjälp (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan), nr 143/2013 – nedan kallad ZBPP). Personer kan vara berättigade till primär rättshjälp i samtliga förfaranden, även i äktenskapstvister och i andra familjerättsliga förfaranden, förutsatt att de uppfyller de rättsliga kraven (artiklarna 9–11 i ZBPP). Personer kan vara berättigade till sekundär rättshjälp i familjerättsliga förfaranden och i andra förfaranden som fastställts i lag, förutsatt att de uppfyller de rättsliga kraven (artiklarna 12–25 i ZBPP). Beslut om betalningsbefrielse för särskilda domstolsförfaranden, inbegripet familjerättsliga förfaranden, regleras genom bestämmelserna i artikel 13.3 i ZBPP. Beslut om betalningsbefrielse för betalning av domstolsavgifter för alla slags förfaranden, inbegripet familjerättsliga förfaranden, regleras genom bestämmelserna i artikel 13.4 i ZBPP. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt följande bestämmelser: a) tillhandahållandet av sekundär rättshjälp utan

fastställande av personens ekonomiska situation (artikel 15 i ZBPP), förfarandet för erhållande av sekundär rättshjälp (artiklarna 16–18 i ZBPP), tillämpningsområdet för tillhandahållande av sekundär rättshjälp (artikel 19 i ZBPP) och d) processuella frågor och andra frågor av vikt för erhållandet av gratis rättshjälp (artiklarna 20–25 i ZBPP). Uppmärksamhet bör även ägnas åt artikel 6 i lagen om domstolsavgifter (*Zakon o sudskim pristojbama*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan), nr 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13 och 110/15), med avseende på parter som alltid har betalningsbefrielse när det gäller domstolsavgifter.

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

Det är möjligt att överklaga en dom om äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap. Båda parter har denna rättighet under förfarandena. Lagen om familjerättsliga förfaranden innehåller inga uttryckliga bestämmelser om överklaganden i äktenskapstvister, men enligt artikel 346 medges tillämpning av bestämmelserna i civilprocesslagen (*Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan) nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 och 89/14; nedan kallad *ZPP*).

Enligt artikel 348 omfattar *ZPP* endast överklaganden av en dom medan artikel 378 omfattar överklaganden av ett beslut. När det gäller rättsmedel anges det i ObZ 2015 att förnyad prövning inte är tillåtet (artikel 373 i ObZ 2015) av domar som avkunnats i andra instans i en äktenskapstvist.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

Enligt artikel 21 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (Bryssel IIa-förordningen) ska en dom som har meddelats i en medlemsstat erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas (artikel 21.1). Enligt artikel 21.3 kan dock en berörd part få fastställt att domen ska erkännas eller inte erkännas. Ansökningar om erkännande eller icke-erkännande omfattas i ett sådant fall av den territoriella behörigheten för relevant domstol på den förteckning som respektive medlemsstat ska överlämna till kommissionen enligt artikel 68 på det formulär som anges i artikel 37 i Bryssel IIa-förordningen. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 21.3 i Bryssel IIa-förordningen bör det dessutom noteras att inget särskilt förfarande krävs för att uppdatera uppgifter om civilstånd i relevanta register i en medlemsstat "på grundval av en i en annan medlemsstat meddelad dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap, om denna dom inte längre kan överklagas enligt lagen i den medlemsstaten".

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

Ansökningar om erkännande eller icke-erkännande (artikel 21.3 i Bryssel IIa-förordningen) omfattas av den territoriella behörigheten för relevant domstol på förteckningen, liksom anges i svaret på fråga 14. I detta fall tillämpas förfarandet i avsnitt 2 kapitel III i Bryssel IIa-förordningen.

Rättsmedlet, det vill säga en ansökan om ändring enligt artikel 33 i Bryssel IIa-förordningen, ska göras vid den förstinstansdomstol som fattat beslutet (domstol med lokal behörighet som finns med på ovannämnda förteckning).

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Tillämplig lag för äktenskapsskillnad är lagen i det land som makarna är medborgare i när ansökan inges.

Om makarna är medborgare i olika länder när ansökan inges ska lagarna i de länder där de är medborgare tillämpas kumulativt, enligt artikel 35.2 i lagen om lösning av rättstvister genom andra länders bestämmelser vid vissa förhållanden (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan), nr 53/91, 88/01). Om äktenskapet inte kan upplösas enligt lagen i de länder som makarna är medborgare i ska kroatisk lag tillämpas för upplösning av äktenskapet, om någon av makarna hade sin permanenta vistelse i Kroatien när ansökan ingavs.

Kroatisk rätt ska tillämpas om en av makarna är kroatisk medborgare men inte har sin permanenta vistelse i Kroatien, och om äktenskapet inte kan upplösas enligt den lag som avses i artikel 35.2 i lagen om lösning av rättstvister genom andra länders bestämmelser vid vissa förhållanden.

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det

europiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller återopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.

Senaste uppdatering: 20/11/2019